

מבשר טוב

ס"ג

פרשת נח

תשע"ה

פיעה"ק ירושלים תובב"א

תיבת נח הנצחית

א

תיבת נח נצחית לדורות עולם

"וַיִּרְחַח ה' אֶת רִיחַ הַנְּיִיחָה, וַיֹּאמֶר ה' אֶל לְבוֹ לֹא אֶסְף לְקַלְל עוֹד אֶת הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם, כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו, וְלֹא אֶסְף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי פֶּאֱשָׁר עֲשִׂיתִי" (בראשית ח, כא).

התמיהה מבוארת, מה שייך כלפי מעלה שינוי וחרטה, מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר, כד"א (במדבר כג, יט) "לא איש קל ויכזב ובן אדם ויתנחם". ולא שייך אצלו יתברך מחשבה ראשונה ושניה, שהכל גלוי וידוע לפניו וכל המחשבות שווים לפניו. ואם לבסוף הסיק שאין לקלל ולהכות את כל חי, מחמת כי יצר לב האדם רע מנעוריו, מדוע אם כן מתחילה הביא את המבול לשחת כל בשר, הלא בודאי גם אז היה גלוי וידוע לפניו שיצר לב האדם רע מנעוריו, ומה נשתנה אחר המבול בזה, וצריך עיון.

והנראה בהקדם מאמר זקני זצללה"ה בתולדות אדם פרשא דידן, וזל"ק: "ויעש נח ככל אשר ציוה אותו אלקים, כן עשה (ו, כב). אינו מובן, למאי הוצרך הכתוב לסיים 'כן עשה', היה די במה שאמר ויעש נח".

"אך ענין דבר זה הוא על פי הנודע, כי גם הבורא יתברך שמו כביכול מקיים בעצמו מצוות התורה שציוה אותנו, וכמאמר חז"ל (ברכות ו). מנין שהקדוש ברוך הוא מניח תפילין וכו', [עי' ירושלמי ר"ה א ג, ושמו"ר ל ט, ותנחומא נשא כט, ופסיקתא ג א]. והוא במה שהשם יתברך מעורר שפע הרוחניות השייך לשורש המצוה, להשפיע רב טוב לכנסת ישראל. וזה מה שאנו אומרים: אשר קדשנו במצוותיו וציונו, במצוותיו ממש, שהוא מקיים כביכול בעצמו".

"ובעשיית תיבת נח למטה, נעשה גם כן למעלה מקום מקלט עבור הנשמות לדורות עולם, שיהיו תחת מחסה ומסתור אפילו בעת הזעם ח"ו, מכל מקום לא יע"זב רחמי השי"ת מהם, ולא יהיה כליה ח"ו, וכמו שעשה נח למטה התיבה לקיום העולם".

"וזה מה שנאמר בישעיה (נד, ט): 'כי מי נח זאת לי, אשר נשבעתי מעבר מי נח עוד על הארץ, כן נשבעתי מקצף עליך ומגער בך'. והיינו שנח פעל בעשיית התיבה להגן עלינו לבל יהיה כליה ח"ו, אפילו בעת שלא יהיה שום תקוה ח"ו מצד מעשינו. ואפילו אם יהיה ח"ו תמה זכות אבות (עי' שבת נה.), מכל מקום יעשה מצד עומק הטוב בבחינת חסד חנם".

"וזה מה שכתוב 'כאשר ציוה אותו אלקים כן עשה', היינו כן עשה השם יתברך בעצמו לדורות עולם, שהשאיר מקום מפלט לצורך קיום העולם, כמו שציוה לנח בעשיית התיבה, כי התורה היא נצחית ופעולת התיבה עומדת לעד" עכ"ל ק.

ונראה כוונת דברי קדשו בייסוד תיבה נצחית להינצל מעת הזעם לדורות עולם, בכל עת שיהיה חלילה 'מבול' בעולם, לאו דווקא מבול גשמי, אלא אף מן המבול הרוחני מוכנה 'תיבת נח' נצחית להינצל משטף המבול.

כי יסודו של 'מבול' הוא במה ששוטף וסוחף הכל, וכל הנקרה תחת המבול יהיה מה שיהיה ומי שיהיה אין יכול להינצל ממנו, כי בעל כורחו נסחף ונמשך ונשטף עמו, וניטל בכוח חזק ועצום אל תוככי מערבולת המבול.

וכמו כן ממש הוא ענין 'מבול' הרוחני, הסוחף ומושך הכל בשטף 'מים הזידונים' רחמנא ליצלן, וכמעט בעל כורחו נמשך האדם אחר הזרם ונסחף אל תוך אותו מבול, ועד מהרה ימצא עצמו ובני ביתו נסחפים בשטף מים הזידונים מכף רגל ועד ראש, ירחם השם.

וכמו שכתב הרמב"ם בהלכות דעות (פ"ו, ה"א) וז"ל: "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, נוהג כמנהג אנשי מדינתו וכו'" עכ"ל. והרי שכך היא יסוד דרך ברייתו וטבע האדם טבוע להימשך אחר הסביבה, וקל וחומר כאשר כל העולם כך בודאי יימשך אחריהם חלילה.

ועל כך הוקמה 'תיבת נח' דלעילא, ובעשיית התיבה למטה עשה השי"ת גם הוא את שורש שפע המצוה ועניינה, כמו שהוא מקיים ומייסד שורש שפע של כל מצוה שהוא מצוה לישראל, וייצר תיבה נצחית, לקלוט לדורות עולם, בכל עת שישטוף מבול מים הזידונים את העולם, שיהיה מציאות של מחסה ומסתור והגנה מפני אותו מבול נורא, כמו שהיתה תיבת נח עוגן הצלה מן המבול הגשמי שבעולם.

ב

השבת והתורה וגמ"ח – תיבות נח נצחיות

ונבוא אל הביאור ביסוד דברי קדשו, שממוצא הדברים למדנו שמוכנה עבורנו 'תיבת נח' נצחית להגנת מחסה ומסתור בדור של מבול רוחני קשה, להינצל מעת הזעם. – אך לא פירש לפנינו מה והיכן היא אותה תיבה, וכיצד נכנסים אנו ובורחים מן המבול הרוחני הקשה שבעולם אל אותה 'תיבת נח' נצחית, שתהיה לנו עתה בדורנו למחסה ומסתור משטף מים הזדונים שבעולם. והדבר צריך ברור וביאור הלכה למעשה, להמציא ולהעלות דבר ברור ומסלול בריחה והגנה נאה ומסודר. כי בוודאי באם הכין השם יתברך ופעל תיבה רוחנית לדורות עולם, ישנה דרך ואופן להיכנס ולהימלט אל תוככי אותה תיבה, ורק צריך לברר ולדעת מה והיכן היא אותה תיבה, וכיצד נכניס עצמנו לתוכה.

ואשר ייראה בעזיה"ת, הנה תרי"ג מצוותיה של תורה יש בהם בצירוף כולם יחדיו תיקון קומה שלמה. כאשר רמ"ח מצוות עשה מכוונים כנגד רמ"ח איברים, ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד שס"ה גידים. דהיינו שכל מצוה ומצוה לפי עניינה יש לה שורש תיקון מסוים הנפעל ונעשה בשפעת אותה מצוה, ואין המצוה האחת יכולה לפעול ולתקן ולהשלים תיקון המצוה השנית. שגם אם יעשה ויפעל פעמים רבות אותה מצוה, עדיין לא נפטר בזה מן המצוות האחרות, כי להשלמת תיקון קומה שלמה מוכרח האדם להגיע אל כל התרי"ג מצוות כולם, שבכך נשלם תיקון כל אבר וכל גיד, הרומזים אל תיקון איברי הנשמה הרוחנית, והשלמת שורש הנשמה שלמעלה, בקומה שלמה משלם.

אמנם ישנם מצוות כוללות, השקולים כנגד כל התורה כולה, ומביאים וממשיכים התיקון אל כל קומת האדם כולה. ואין הם פועלים בסדר שאר מצוות עשה ולא תעשה בהמשכת תיקון ושורש מסוים בלבד, אלא יש בכוחם להמשיך השפע והתיקון לכל קומת האדם משלם.

וכגון מצוות השבת קודש שהיא שקולה כנגד כל התרי"ג מצוות כולם, כדאיתא בירושלמי (ברכות פ"א ה"ה): "מצות שבת שהיא שקולה כנגד כל מצוותיה של תורה, דכתיב (נחמיה ט, יד) 'ואת שבת קדשך הודעת להם ומצוות וחוקים ותורה צוית וגו'', להודיעך שהיא שקולה כנגד כל מצוותיה של תורה". וכן אמרו במדרש תנחומא (פר' תשא סימן לג): "א"ר יהושע בר נחמיה, אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, שמרו את השבת שהיא שקולה כנגד כל התורה, כתיב בשבת (דברים ה, יב) 'שמור את יום השבת', ובתורה (שם יא, כב) 'כי אם שמור תשמרון'. השבת נתנה על ידי משה, 'ראו כי ה' נתן לכם השבת' (שמות טז, כט), והתורה על ידי משה" ע"כ.

ולפיכך קיימא לן (חולין ה.) במומר לחילול שבת בפהרסיא, שהוא מומר לכל התורה כולה, ושאי משאר מצוותיה של תורה שהמומר לעבירה אחת אינו נעשה כי אם מומר לדבר אחד, ורק הכופר בכל התורה כולה נעשה מומר לכל התורה. אבל בחילול השבת הרי הוא פוגם בקומה שלמה משלם, ומגיע הפגם ונוקב בכל השורשים כולם, שכל האיברים כולם צריכים אל השבת.

כיוצא בדבר הוא בענין התורה, דקיימא לן בה (פאה פ"א מ"א): "ותלמוד תורה כנגד כולם", שבתלמוד תורה הרי הוא מחזיק בכל התרי"ג מצוות כולם, דכולהו איתנהו בה בתורה. ואף בלימוד התורה ניתן לתפוס את כל האדם כולו בשורשו, לא רק בענף מסוים בלבד, אלא בכוחה של תורה לתפוס ולהכניס את כל האדם כולו אל תוכה, מכף רגל ועד ראש, שהיא מצוה הכוללת המשלחת זרועותיה אל כל מקום, והשפעתה הולכת לכל פינה ופינה, ובכוחה גם כן להשלים תיקון של קומה שלמה.

וכן על ידי 'גמילות חסדים' ניתן לתפוס שורש התיקון כולו, שאף היא כמצוה כוללת המשלמת כל תיקון האדם. שבסיוע שעזר לחבירו והחיה את נפשו, נמצא כל גופו משלם זוכה לחיות רוחני עליון, ולא רק באבר אחד מסוים, אלא כל גופו ונפשו מקבלים החיות, כמו שהחיה הוא את נפש חבירו. וכמ"ש במשנה (סנהדרין לז.): "כל המקיים נפש אחת מישראל, מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא". כי יש בזה תיקון קומה שלמה לגמרי, כמצוה הכוללת 'עולם מלא', ולא כתיקון פרטי מסוים כשאר מצוותיה של תורה.

ובזה נראה ביסוד מצוות כלליות הללו, שיש בהם תיקון קומה שלמה, ומכניסים תחתם את כל האדם כולו מכף רגל ועד ראש. שבהם נוכל למצוא 'תיבת נח' שלמה להגנה ומחסה ומסתור נצחי, מפני כל 'מבול' שבעולם. שבהיות אלו המצוות תופסות את כל האדם כולו משלם, הרי שהעבירו את כל האדם כולו אל תוכן, ומוקף כל כולו במסך המבדיל משטף מים הזדונים של 'מבול' הרוחני הסוחף בעולם, שהרי הוא מוגן ועטוף כל כולו בתיבה מיוחדת המכנסת אל תוכה את כל האדם כולו.

שכמו שנתבאר זו היא סגולת כוחן המופלא של אלו המצוות כלליות, שהינם כמו שקיים האדם בפועל את כל התרי"ג מצוות, שנמצא מכוחם נתפס כל האדם כולו, והרי הוא כל כולו יצא מרשות הסטרא אחרא והטומאה, ונכנס לרשות הקדושה, שבשבת ובתורה ובגמילות חסדים וכיוצא בהם נתפס כל האדם כולו משלם ונכנס אל תוכי 'תיבת נח' הנצחית, שפעל השם יתברך לדורות עולם להצלה מסחף זעם של מבול רוחני השוטף בעולם כמבואר.

ומצינו לענין שבת עד היכן מגעת גודל תיקון וכפרת השבת, שאמרו ז"ל (שבת קיח): "אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר (ישעיהו נו) אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו, אל תקרי מחללו אלא מחול לו". וכבר נודע מה שביאר בזה הטו"ז בריש הלכות שבת (אורח חיים סימן רמב הקדמה), דהיינו עם תשובה, אלא שאין צריך לארבעת חילוקי כפרה של ייסורים חלילה. וז"ל: "בטור הביא גמרא דכל כתבי, כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו. איכא למידק, אי לא עשה תשובה שבת מאי מהני, ואי עשה תשובה שבת למה לי. ונראה דמירי שעשה תשובה, אלא דתשובה לא מהני שיהא מוחלין לו, כדאיתא בפרק יום הכיפורים (יומא פו). עבר על כריתות ומיתות בית דין תשובה תולה ומיתה ממרקת. קא משמע לן כאן, דאם בעשותו תשובה שומר שבת כהלכתו, מהני תשובה שיהא נמחל לו" ע"כ.

ומבואר, שהשבת מכפר ומתקן כל העבירות כולם, ואפילו החמורות ביותר, ולפיכך יש בה תיקון שלם בשלמות לכל קומת האדם.

כיוצא בדבר מצינו לענין התורה, שאמרו בגמרא (עירובין נד.): "חש בראשו יעסוק בתורה, שנאמר (משלי א, ט) 'כי לוית חן הם לראשך'. חש בגרונו יעסוק בתורה, שנאמר (שם) 'וענקים לגרורותיך'. חש במעיו יעסוק בתורה, שנאמר (שם ג, ח) 'רפאות תהי לשרך'. חש בעצמותיו יעסוק בתורה, שנאמר (שם) 'ושיקוי לעצמותיך'. חש בכל גופו יעסוק בתורה, שנאמר (שם ד, כב) 'ולכל בשרו מרפא' ע"כ.

הרי להדיא שיש בתורה הקדושה כוח ריפוי ומרפא לכל גופו של אדם, מכף רגל ועד ראש, הן לראשו וגרונו, והן למעיו ועצמותיו, ולכל בשרו מרפא. וכשם שיש בה מרפא לגוף, כן בודאי היא מרפא לנפש ולנשמה. ששורש חולי הגוף הלא הוא בחולאת הנפש, שאין איברי הגוף כי אם תוצאה מאיברים שבנפש, וכשפגם בנפשו בענין אותה

מצוה ושורשה נחלה גופו כידוע. ועל ידי התורה ניתן לתקן ולרפאות כל המחלות כולם, ולתפוס את כל גופו נפשו ונשמתו של אדם, להוציאה ולהעתיקה מדור המבול הסוחף סביבותיו, ולהחזירו אל תוככי תיבת נח הנצחית לשמירתם של ישראל לדורות עולם.

ועד כמה כח התורה הקדושה לתקן האדם ולהצילו מרדת שחת, אמרו רז"ל (פתיחתא דאיכה רבה ב): "כתיב (ירמיה טז, יא) 'ואותי עזבו ואת תורת לא שמרו, הלוואי אותי עזבו ותורתי שמרו, מתוך שהיו מתעסקין בה, המאור שבה היה מחזירן למוטב' ע"כ. וכן הוא בירושלמי חגיגה (פ"א ה"ז): "א"ר חיייה בר בא, אותי עזבו אוותרה, שמא את תורת שמרו, שאילו אותי עזבו ותורתי שמרו המאור שבה היה מקרבן אצלי".

אם כן כח התורה הקדושה אפילו שעזבו רח"ל את השם יתברך, המאור שבתורה מחזירם למוטב. ובדרך אגב אומר מה ששמעתי בכל פעם שהיה כ"ק אאמו"ר זצוקללה"ה עוסק בתורה, היה אומר תוך לימודו: הריני לומד בתורה הקדושה, שהמאור שבה יחזירני למוטב עכד"ק.

ואא"ז זצלה"ה בסה"ק תולדות אדם (פרשת מקץ דף מו טו"ב), כתב וזל"ק: "ויאמר אליהם יעקב אביהם אותי שכלתם, יוסף איננו, ושמעון איננו, ואת בנימין תקחו עלי היו כולנה (בראשית מב, לו). 'אותי שכלתם' בחינת אמת, כמאמר הכתוב (מיכה ז, כ) 'אתן אמת ליעקב'. ועל ידי שנפלו לשקר, על ידי זה באים ח"ו לפגם הברית, וזה 'יוסף איננו', שהוא בחינת שומר הברית איננו. ומפגם הברית ח"ו נסתם לבו ומוחו, ואינו יכול להתפלל. וזהו 'שמעון איננו', כי שמעון מרמז על תפלה, על שם (בראשית כט, לג) 'כי שמע ה'".

"והעצה לזה 'ואת בנימין תקחו', נרמז על התורה, לשון בן ימין, היא התורה שניתנה מימינו של הקב"ה – 'תקחו', היינו שתקחו לכם עסק התורה. על ידי זה 'עלי היו כולנה', אני ערב לכם שהכל יחזור אליכם כבתחילה, הם מדות יעקב ויוסף ושמעון הנ"ל, כולם יחזרו אליכם על ידי עסק התורה" עכל"ק. וכבר נודע בשער בת רבים מה שהאר"ק כ"ק אאמו"ר זצלה"ה בביאור דברי קדשו הללו שהם כקילורין לעיניים, בספה"ט חלקת יהושע מאמרים (מאמר שישי עמוד קפ) עיין שם.

ומבואר, שאפילו אם אבד האמת ובא לפגם הברי"ק, ואינו יכול להתפלל, על ידי עסק התורה הקדושה, "אני ערב לו שהכל יחזור כבתחילה". ובין תבין עד כמה אפשר לזכות על ידי עסק התורה, ובפרט בעניינים הללו שהזכיר שבעקבתא דמשיחא בדור מבול שכזה מאד נפגמו, ה' ישמרנו ויצילנו מהם ומהמונם.

ובזאת יבואר מ"ש בגמרא באגדתא דחלק (סנהדרין צח:): "שאלו תלמידיו את רבי אלעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח. – יעסוק בתורה ובגמילות חסדים". והיינו ששאלת התלמידים היתה כיצד נוכל להינצל מאותם זמנים הקשים של 'עקבתא דמשיחא' וחבלי משיח, שניבאו חכמינו ז"ל בסוגיא שם (ובשלהי מס' סוטה מט:), שיהיו בהם ניסיונות קשים וחמורים, ורוח הטומאה שוטפת כל הארץ בשטף מים הזדונים רחמנא ליצלן. – ועל כך אמרו העצה להינצל מסחיפת 'מבול' רוחני דעקבתא דמשיחא, שיעסוק בתורה ובגמילות חסדים, כמו שנתבאר שאלו הם מצוות הכוללות כל התיקון כולו, ותופסים את כל האדם כולו להכניסו למצב אחר ולעולם אחר, ולנתקו מסחיפת המבול שבחוץ. ועל כך העיד הכתוב בספר תהלים (קאפיטל קכד, א-ז): "לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל, לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם, אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו. אזי המים שטפנו נחלה עבר על נפשנו, אזי עבר על נפשנו המים הזידונים, ברוך ה' שלא נתננו טרף לשניהם, נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים, הפח נשבר ואנחנו נמלטנו".

וכבר העלה שם המהרש"א ז"ל בחידושי אגדות (סנהדרין צח:), וז"ל: "מה יעשה אדם וינצל מחבלי של משיח כו'. הוי מצי למימר דיקיים ג' סעודות בשבת, כדאמרין פרק כל כתבי, עיין שם וק"ל" עכ"ל. וכוונתו למ"ש בשבת שם (ק"ח): "אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא, כל המקיים שלש סעודות בשבת ניצול משלש פורעניות: מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנם, וממלחמת גוג ומגוג. מחבלו של משיח, כתיב הכא (שמות טז) יום, וכתב התם (מלאכי ג) הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום וגו'. מדינה של גיהנם, כתיב הכא יום, וכתב התם (צפניה א) יום עברה היום ההוא. ממלחמת גוג ומגוג, כתיב הכא יום, וכתב התם (יחזקאל לח) ביום בא גוג" ע"כ. והרי מבואר, שאף בכוח שלש סעודות של שבת להציל את ישראל מחבלי משיח ומלחמת גוג ומגוג.

ומבואר היטב על פי האמור, משום שיסוד נסיונות הקשים של חבלי משיח ומלחמת גוג ומגוג דעקבתא דמשיחא, הוא באשר סוחפים את כל הדור כולו, ועצם אוויר העולם בדורות חשוכים כאלו מתמלא טומאה ותאוה ורדיפת הייצר בפיתויים ותענוגים שונים, ובכל תחבולות הייצר הרע המתגברים מאוד להכשיל את ישראל חלילה בחמורות שבחמורות. והם קמים כנגדנו כמו 'מבול' המתגבר ושוטף כל העולם כולו, ומאיים להציף העולם בשטף מים הזדונים.

ועל כך ניתנו העצות הנזכרות, שיש בהם תפיסת כל האדם כולו בקומה שלמה, בג' סעודות דשבת קודש, ובעסק התורה וגמילות חסדים. שבכל אלו נכנס האדם כל כולו אל תוככי תיבת נח הנצחית, המצלת את האדם להפרישו ולהבדילו מאותו זרם קשה.

וכוח התורה וגמילות חסדים מבטל אפילו גזר דין שיש עמו שבועה, כדאיתא בגמרא (ראש השנה יח.): "דאמר רב שמואל בר אמי, ואמרי לה אמר רב שמואל בר נחמני אמר רב יונתן, מנין לגזר דין שיש עמו שבועה שאינו נקרע, שנאמר (שמואל א ג, יד) 'לכן נשבעתי לבית עלי, אם יתכפר עוון בית עלי בזבח ובמנחה'. אמר רבא, בזבח ובמנחה אינו מתכפר, אבל מתכפר בתורה. אביי אמר, בזבח ומנחה אינו מתכפר, אבל מתכפר בתורה ובגמילות חסדים. רבה ואביי מדבית עלי קאתו, רבה דעסק בתורה חיה ארבעין שנין, אביי דעסק בתורה ובגמילות חסדים חיה שיתין שנין" ע"כ.

והרי שעל ידי התורה וגמילות חסדים נקרע גזר דין שיש עמו שבועה, ובוודאי שיקרע כמו כן כל מה שנבאו חז"ל על גזירות עקבתא דמשיחא, שאין הם גזר דין בשבועה.

ג

להכניס עצמו כל כולו אל תוך עולם התורה והשבת קודש

והנה גם במצוות הכלליות הללו יש מדרגות רבות, כמו בכל דבר וענין שבדת תורתנו הקדושה. וכגון באיכות שמירת השבת, שכדי שתהיה הגנה טובה לאיש ישראל, ותצילנו כתיבת נח הנצחית מכל שטף מים הזדונים של דור המבול, צריך שיכניס עצמו כל כולו בקדושת השבת.

ולא סגי בשמירה ממלאכה בעלמא, אלא להכניס עצמו ובני ביתו אל תוככי פנימיות קדושת השבת, כאשר היא מקור הברכה, וכל שיתא יומין מיניה מתברכין, ואם רוצה שתהיה השבת בשבילו עוגן הצלה לכל ימות השבוע, צריך להתייחס אליה כראוי, ולדעת שהיא שורש כל השפעת ששת ימים, כאשר ייסד האור החיים הקדוש בפרשת בראשית (ב, ב) שמן השבת נשפע הקיום לכל ששת ימי המעשה.

ובודאי אם קיום העולם הוא על ידי השבת, קיומו של כל אדם הוא בודאי מכוח השבת קודש, ובהשפעת השבת האדם קיים ברוחניות ובגשמיות, כי היא מקור כל ברכה.

ולכן צריך לנצל את יום השבת כראוי לו, וכמ"ש בתנא דבי אליהו (רבה פ"א) שהשבת יעשה כולו תורה. וזה"ל: "אמר להם הקב"ה לישראל, לא כתבתי בתורתך (יהושע א) 'לא ימוש ספר התורה הזה מפידך', אף על פי שאתם עושים מלאכה כל ששה ימים, שבת יעשה כולו תורה. מכאן אמרו, ישכים אדם וישנה בשבת וילך לבית הכנסת ולבית המדרש, ויקרא בתורה וישנה בבניאים. ואחר כך ילך לביתו ויאכל וישתה, לקיים מה שנאמר (קהלת ט) 'לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך', לפי שאין לו מנוחה להקב"ה אלא עם עושי תורה בלבד" ע"כ.

וכבר עוררתי בדבר פעמים הרבה, במה שטועים העולם להחשיב השבת כיום של שינה ומנוחה בהשלמת שעות שינה, או יום של טיולים וביקורים שונים, וכל כיוצא בזה מענייני העולם הזה והבליו, במה שבמשך השבוע אין פנאי מחמת העיסוקים השונים, ומנצלים את יום השבת לכך. וזו טעות שורשית, כי לא נבחרה השבת לשביתה ממלאכה למנוחת הגוף בלבד, אלא נבחרה מפי עליון מבית גזיו כיומא דנשמתא, ועיקרה ותכליתה מיועד לעבודה הרוחנית שהיא היא מנוחת הנפש והנשמה, בתורה ובתפילה ועבודת השבת קודש.

כמו שגילו רז"ל שלפני שנכנסו בני ישראל לארץ הקודש, שאלה התורה מתי יעסקו ישראל בתורה, ואמר לה הקב"ה שלכן נתן לישראל שבתות וימים טובים. כמ"ש בטור אורח חיים (הלכות שבת סימן רצ) וז"ל: "ואחר השינה קובעין מדרש, כדאיתא במדרש אמרה תורה לפני הקדוש ברוך הוא, רבש"ע כשיכנסו ישראל לארץ זה רץ לכרמו

וזה רץ לשדהו ואני מה תהא עלי. אמר לה יש לי זוג שאני מזווג לך, ושבת שמו, שהם בטלים ממלאכתם ויכולין לעסוק בך. על כן צריך שיקבעו מדרש, להודיע לעם את חוקי האלהים ואת תורותיו" עכ"ל הטור.

ומבואר שיסוד השבת ניתנה לעבודת השם יתברך ולימוד התורה, גם לאלו שעוסקים במשא ומתן ובמלאכה כל ימות השבוע.

ובאופן נעלה זה, כאשר מכניס עצמו כל כולו ומהותו אפוף בקדושה עליונה בשבת קודש, אז מכניסה השבת אותו אל תוכה, ופורשת עליו את כנפיה, להיותו כל כולו נתון בתוך השבת, והרי היא באופן כזה 'תיבת נח' עבורו גם כל ששת ימים, בהיותו דבוק ומקושר תמיד בקדושת השבת.

כי המכניס את עצמו כראוי בתוך קדושת השבת, הרי הוא מצד עצם מציאותו נתון במצב שונה בתכלית, וכמי שחי בעולם אחר לגמרי, לא באותו עולם שהמבול מבלבל בו בכל עוז. וכענין שמעידים בהרבה ספרים הקדושים על הרה"ק בעל באר מים חיים זצללה"ה, שביום השבת היה נראה יותר גבוה בראש שלם, ומראה זה חזר על עצמו מדי שבת בשבתו. והיינו משום שכל ראשו היה נתון בשמים, במדרגות הרוחניות והנשגבות שמבית גנזי השבת. וכל מחשבותיו כולם גבוהים ונעלים ורמים מכל ענייני עולם הזה והבליו, עד שניכר בו בעצם מציאות גופו שנכנס בעולם אחר לגמרי, והנשמה היתרה שבמוחו הרימה והגביהה אותו בראש שלם יותר מכל ימות השבוע.

כיוצא בדבר מעיד דו"ז הרה"ק בעל ישועות אברהם זצללה"ה מלובלין על אביו א"ז הס"ק מביאלא זצללה"ה, שבכל שבת היה נראה בחוש בעצם מציאות גופו שנתהפך ממש לאיש אחר לגמרי, וכל ייסוריו ומכאוביו נעלמו כלא היו. וזל"ק בהקדמתו לספה"ק ישרי לב: "והדבר הזה ראינו עין בעין, כי בשבת קודש נשתנה לשבח, ובפרט בימים האחרונים נגלה עוד ביתר שאת ויתר עז. בהיותו מחולל מפשעינו, ומדוכא בעוונותינו, ומכאובינו סבל וכו'. והייסורים רח"ל אין לשער, כי גדול הכאב מאוד, וכל הלילה הפך משכבו בחליו על ערש דוי. אף על פי כן ויתחזק ישראל וישב לשולחנו הטהור פשוט במסירות נפש, ולקיים סעודת שבת בפנים מאירות, ולדרוש בחידושי תורות וכו'. כל רואיו בחוץ יתפלאו, ואמרו הכי האיש הזה ידוע חולי, והלא פניו יאירו כאיש בריא. והם לא ידעו והבינו, כי נר ה' נשמת אבי כאור השבת יתעלה, וישכח כל ענייני התבל ומלואה, בעד זה היו פניו כאש בוערות, כאילו לא היו לו שום מכאובות" עכ"ל"ק.

והיה אומר 'בא שבת בא מנוחה', שמכוח השבת קודש יבוא לו מנוחה מכל הייסורים והמכאובים רח"ל. ונלמד מזה שעל ידי השבת יכול האדם להינצל מכל מכאוביו וייסוריו ולחציו, אשר בכל ימות השבוע אין לו מנוחה מהם, שעל ידי השבת יזכה למנוחה שלמה.

מכל זה מוכח, שיש בכוח השבת לתפוס עצם מציאות האדם ולהכניסו אל תוך מצב אחר, כמי שעזב עולם ההבל הגשמי השטוף באותו מבול רוחני קשה, אל תוככי עולם אחר לגמרי, כאשר דבוק הוא כולו בקדושת השבת תורתה ותפילותיה ועבודותיה. ובכן תהיה השבת קודש עבורו תיבת נח להינצל מכל הרעות שבעולם בגשמיות וברוחניות. על דרך שתיקן רבי יהודה הלוי ע"ה בזמר יום שבתון בזמירות שבת קודש: "העם אשר נע כצאן טעה, יזכור לפקדו בברית ושבועה, לבל יעבור בם מקרי רעה, כאשר נשבעת על מי נח. יונה מצאה בו מנוח, ושם ינוחו יגיעי כח" ע"כ. והיינו כמו שנתבאר שהשבת קודש היא תיבת נח ושם מצאה יונת כנסת ישראל מנוח לכף רגלה, ומכח הגנת ושמירת תיבת נח של השבת יזכור לפקדו ברית ושבועה שנשבע השם יתברך אחר המבול, לבל יעבור בם מקרה רעה, להינצל מכל ענייני המבול שבדורות עקבתא דמשיחא.

כמו כן ישנם מדרגות רבות בעסקה של תורה, ואם רוצה להציל את עצמו בתיבת נח דבית המדרש, שיקלטנו בית המדרש אל תוכו, ויצילנו מרדיפות המבול הקשה שבחוץ. הרי לא סגי לזה במה שיקרא מעט פסוקים בתורה וכיוצא. רק צריך שיכניס את עצמו אל תוך 'עולם התורה', ויהיו עצם מהות חייו בעולמה של תורה ולא בעולם הגשמי החיצוני הזה.

על דרך שמצינו בגמרא פ"ב דמלקות (י). שצריך להתחבר עצמו בבית מדרש בלימוד תורה דרבים, וזה"ל: "דא"ר יוסי בר' חנינא, מאי דכתיב (ירמיהו נ) 'חרב אל הבדים ונואלו'. – חרב על צווארי שונאיהם של תלמידי חכמים שיושבין ועוסקין בתורה בד בבד. ולא עוד אלא שמתפשין, כתיב הכא 'ונואלו' וכתוב התם: (במדבר יב) 'אשר נואלנו'. ולא עוד אלא שחוטאין, שנאמר 'אשר חטאנו'. ואיבעית אימא מהכא (ישעיהו יט) נואלו שרי צוען" ע"כ.

והיינו שיחבר את עצמו להכניס כל נפשו ומהותו בלימוד תורה דרבים, בקביעת עתים לתורה, ובשיעורי תורה דרבים, שנמצא האדם מחובר בעצם חייו בחיות של תורה, והרי הוא בתוככי בית המדרש. וגם בצאתו מבית המדרש חוצה הרי הוא מוקף בעולמה של תורה, ומחשבתו ולבו דבוקים בבית המדרש, ומוקף בתיבת נח של תורה מגינא ומצלא.

וכמו שמצינו ביעקב אבינו ע"ה הנקרא (בראשית כה, כז) "איש תם יושב אהלים", שתמיד היה זקן ויושב בישיבה, ועל אף שמצינו בו בהיותו עשרים שנה בבית לבן, שהיה בשדה ביום ובלילה, וכמ"ש (שם לא, מ) "הייתי ביום אכלני חורב וקרר בלילה, ותידד שנתי מעיני". והלא הרמב"ם ז"ל בשלהי הלכות שכירות (פי"ג ה"ז) לומד מיעקב אבינו סדר חובת עבודתו של פועל השכיר אצל בעל הבית, וז"ל: "וכן חייב לעבוד בכל כוחו, שהרי יעקב הצדיק אמר (שם ו) 'כי בכל כחי עבדתי את אביכן' וכו'" עכ"ל. – ואם כן מהו 'יושב אוהלים' האמור בו.

אלא על כרחך שבלבו ובמחשבתו נתונה כל דעתו אך ורק לתורה הקדושה והעבודה הרוחנית, והוא תמיד 'יושב אהלים', כמו שהיה מכוון בפיצולי המקלות לסוד רצועות התפילין כנודע. וכן בכל דבר היה מייחד ייחודים עליונים, ודבוק כל העת בישיבת אהלי תורה שלמד בבית שם ועבר. ונמצא שאף בעת היותו במלאכתו בחוץ, הרי הוא אפוף כולו בקדושתה של תורה, וכל מהותו נתונה בתורה ובחיי בית המדרש, והרי הוא מוגן ומוסתר בתוך 'תיבת נח' מיוחדת המגינה ומצילה אותו מפני מבול העולם.

והיינו דאמרינן בגמרא פ"ב דמכות (י): "אמר ר' יוחנן, מניין לדברי תורה שהן קולטין, שנאמר (דברים ד, מג) את בצר במדבר וגו', וכתוב בתריה (שם מד) וזאת התורה". ופירש בחידושי הריטב"א על אתר: "פירוש, קא סלקא דעתך דבעי לומר שבית מדרשו קולטו, ואם הרגו שם גואל הדם נהרג עליו, כאילו הרגו בערי מקלט" ע"כ.

והוא כמו שנתבאר שיש כח בבית המדרש לקלוט, כתיבת נח בשעתה. ואף למאי דמסקינן לתירוץ בתרא שם בש"ס, שהוא קולטו ממלך המוות. הלא הוא שטן הוא יצר הרע הוא מלאך המוות (ב"ב טז.), וגם בסלקא דעתך שבגמרא יש אמת כידוע. ובהאמור מבואר היטב, שהתורה הקדושה קולטת לתוכה את בני ישראל, ומזככת אותם מזוהמת טומאת ומבול העולם, שמי שבורח עצמו מהם ומהמונם ומכניס את עצמו כל כולו ראשו ורובו בעסקה של תורה, הרי היא קולטתו פנימה, וניצל ממבול שטף מים הזדונים שבחוצות העיר והרחוב, רחמנא לישיבן.

ועוד אפשר על דרך מאמרו הנודע של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע בפרשתנו, שענין 'תיבה' שבפרשתנו היא מלשון מילה, שהתיבות והמילים של תורה ותפילה הן הם תיבת ההצלה מן המבול.

כמ"ש בסה"ק בעל שם טוב על התורה (פרשה זו ס"ק טו ואילך) וז"ל: "בא אתה וכל ביתך אל התבה, היינו בכל גופך וכוחותיך תבוא אל התיבה [דתורה ותפילה]" עכ"ל"ק (צוואת הריב"ש ד"ח ע"ב).

וז"ל הסה"ק דגל מחנה אפרים בפרשתנו: "צוהר תעשה לתיבה וגו'. האיר אדוני אבי זקני [הבעל שם טוב] נ"ע, 'תיבה' מרומז על מלה, שהוא נקרא תיבה. וזהו מה שאמר 'צוהר תעשה לתבה'. ואמר הוא ז"ל, שתראה להאיר התיבה היוצא מפיה וכו'" עכ"ל"ק. עיין בספר בעל שם טוב הנ"ל, שהאריך בזה טובא.

וכוונת עומק דברי קדשו כמבואר, שצריך להכניס את עצמו אל תוככי תיבות התורה ותפילה, ולא סגי במה שמבקר בבית הכנסת ובית המדרש, ובנפשו ונשמתו הרי הוא מבחוץ, קשור ומחובר בהבלי עולם הזה ונסחף מתוכו אחר שטף מבול מים הזדונים שמבחוץ. – אלא נבדל מאותו מבול מתוכו, והרי הפקיע והוציא את עצמו מאותו מבול קשה, להתחבר פנימה אל תוככי בית המדרש הפנימי שבחדרי לב פנימה. ובכך מקיים בעצמו 'בא אתה וכל ביתך אל התיבה' של התורה ותפילה, וצוהר תעשה לתיבה, להאיר תיבות התורה ותפילה בתוככי לב ונפש פנימה. והיינו כמדובר, כאשר עצם חייו קשורים ומחוברים בבית המדרש בקביעות עתים לתורה, בהשתתפות בשיעורי תורה דרבים, ובכל קביעות בית המדרש בחיבור נפש ונשמה.

וכן ישנם מדרגות רבות בענייני 'גמילות חסדים', שאף בזה אם מטיב לישראל בכל לבו ונפשו, לא בעשיית טובה כל דהו בעלמא, אלא שמכניס את לבו ונפשו בטובתו של חברו, שבזה זוכה במידה כנגד מדה, כמו שהחיה הוא את נפש חברו, כן יזכה לכל החיות כולה, שעצם חייו יהיו מוגנים ושמורים מן הרע, כאשר הכניס עצמו אל הטוב.

וידוע יסוד הבעש"ט הקדוש זי"ע, שבשני דברים אין מעכבת הפניה והכוונה שלא לשמה במקוה ובצדקה, ופירש טעמו שהעיקר בשניים אלו היא התכלית והתוצאה הנפעלת למעשה בפועל ולא משנה מחשבת האדם. ולא דמי לתפילה ושאר מצוות שאנו צריכים את כוונת האדם בעצם גוף המצוה. וכן בגמילות חסדים שהעיקר בה היא תכלית התוצאה, במה שנהנה חברו והחיה את נפשו, ולא איכפת לן במה שעשה זאת שלא לשמה.

ויתרה מזו נראה שאף בצדקה ברוחניות הועילה שפיר גם כשנעשה שלא לשמה. על דרך שייסד א"ז המהרש"ל מלענטשנע זצללה"ה, כאשר התורה נצחית היא בכל דור, וכיצד היו ישראל בדור המדבר מקיימים מצוות גמילות חסדים וצדקה והכנסת אורחים, כאשר מאומה לא חסר להם כל אותם ארבעים שנה, שאכלו המן והשליו, והמים מצויין לפנייהם בשופי מן הסלע, שמלתך לא בלתה מעליך וכו', ובמה אפוא היה שייך להתקיים בהם מצוות הצדקה.

אך תירץ, שכשם שהיו כל חייהם באותו דור ברוחניות עליון, מנותקים לגמרי מכל ענייני עולם הזה, כן ענין הצדקה והגמילות חסדים באותו דור היו ברוחניות ובהשפעת הדעת. על דרך משל, העניינים שהיו רגילים תמיד באכילת לחם צר ומים לחץ היו מחשבים בטעמו של מן לפי הרגלם. ובכך היו העשירים עושים בהם צדקה והכנסת אורחים, כשמפרשים לפנייהם לרומם ההשגה, של המאכלים הטובים והמשובחים שיכולים להרגיש באותו מן, והיו מתארים לפנייהם טעמו המשובח של מעדני מלכים. ועומק המכוון בזה, שהיתה צדקה בדעת ובהשכל, לרומם ולהרחיב ההשגה, שיוכל אף חברו להשיג ולהבין במדרגות הרמות.

ועל דרך שכתב בסה"ק בני יששכר (מאמרי חדש אדר מאמר ב דרוש א): "הצדקה הגדולה שבצדקות, כשמלמד דעת לעני בדעת, כי אין לך עני כעני בדעת (נדרים מא.)" עכ"ל"ק.

ובהאמור ימצא שאף בזו הצדקה שבדעת, כשמלמד דעת לעני בדעת, גם בזה לא תפריע הכוונה שלא לשמה, ואף אם מתערב איזה פניה בזה, אינו פוגם במהות המצוה. כאשר סוף סוף העמיד דעת חברו, והשפיע עליו תורה והשגת הדעת דקדושה, ואף שלא לשמה חשיב כלשמה.

ונמצא במ"ש בפרק חלק הנ"ל, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים, שניתן לעסוק באותה תורה עצמה גם בגמילות חסדים, שתהיה הגמילות חסדים מתקיימת אף היא בתורה. על ידי שמלמד הדעת לעני בדעת, ומלמד תורה לאחרים להשיב את נפשם ולהחיותם.

ובכן בכל אלו המצוות האמורות, שיש בהם כללות תיקון כל התרי"ג מצוות כולם, הרי הם מכניסים את כל האדם כולו בקומה שלמה אל 'תיבת נח' הנצחית שבכל דור ודור, להינצל מן המבול הקשה דעקבתא דמשיחא, לנתק את עצמו מסחף זרם הקשה של כל תאוות הקשות והמצאות דור המבול למיניהם, ההורסים ומהרסים כל חלקה טובה שבנפש ישראל. שלא להניחם לחדור אל תוכו ואל תוך ביתו, כי אם אדרבה יעתיק את עצמו ואת ביתו להיכנס אל תיבת נח שבכל דור, ובענייני מצוות הללו המדוברים, בשבת בתורה ובגמילות חסדים ודומיהם, שבכך ימצא מוגן ושמור, כמי שחי בעולם אחר לגמיר בתוככי חממה של תיבת נח הסגורה והמשומרת.

ברם צריך לזכות שתהיה התיבה קולטת פנימה אל תוכה, ולא כל אחד זוכה להיקלט בה בתיבה הקדושה דלעילא. ובכדי להיקלט בתוך התיבה, צריך שיהיה שייך אליה ומתחבר בה, שמי שקשור בנפשו אל התיבה הוא נקלט בה. אבל מי שבעצם לא שייך אל התיבה, ורק רוצה להימלט אליה כדי להציל את נפשו, לא תוכל התיבה לקולטו ולהצילו. וכמו שהעלה וייסד דברים כדרנות בספה"ק תולדות יעקב יוסף בשלהי פרשא דידן (פרשת נח אות ד), שלא כל אחד נקלט בה בתיבה. וזל"ק: "בפסוק (בראשית ז, ב) מכל הבהמה הטהורה תקח לך ז' ז' איש ואשתו וכו'. פירש רש"י שלא נעבדה בהן עבירה. בש"ס דחלק (סנהדרין קח:): מנא ידע, אמר רב חסדא שהעבירין לפני התיבה כל שהתיבה קולטתו וכו', ר' אבהו אמר מאותן הבאין מאליהן".

ויש להקשות, בשלמא לרבי חסדא אתי שפיר, אלא לר' אבהו אם הרבה באו מאליהן, הדרא קושיא איך ידע. ומוהרש"א הרגיש בזה, ופירש דרבי אבהו סבירא ליה דרב חסדא גם כן יעויין שם. אך לפירוש ב' שם קשה. ועוד, למה נכתב זה לדורות, ועל כרחך שהוא בכל אדם ובכל זמן".

"ונ"ל והוא, כי השכל מחייב כשהוא בעל עבירה לא יבוא מאליו אל התיבה וכו'. כי הסגר התיבה היה לנח כמו שהורגל מוסגר להתבודד בביתו, 'את האלקים התהלך נח', שהיה בבית הכנסת ובבית המדרש תמיד עוסק בעבודת

השם יתברך וכו'. והנה מי שרצונו להתבודד בקדושה, מאליו בא אל התיבה להיסגר ולהתבודד שם גם כן. מה שאין כן בעל עבירה, הנמשך אחר תענוגי עולם הזה, לא יבא מאליו אל התיבה להיסגר שם בעבודת השם יתברך".

"וכמ"ש ביאור הש"ס (נדרים ח:): עתיד הקדוש ברוך הוא להוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתעדינים בה ורשעים נדונין בה. ר"ל מה שנחשב תענוג לצדיקים עבודת השם יתברך נחשב דין ועונש לרשעים, שאינו יוכל לסבול שהיית בית הכנסת ובית המדרש. והכי נמי הסגר התיבה הוא תענוג לרגיל בבדידות, וההיפך וכו', ודי בזה. – אם כן מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, כי האדם החושק ורעותיה להתדבק בו יתברך על ידי שיתבודד בתיבה, יבא מאליו אל התיבה, ודאי התיבה קלטתו גם כן כמים אל הפנים וכו'. מה שאין כן היפך, רשעים שאינם חושקים בבדידות, רק בתענוגי העולם הזה שהיא חיות הגוף ומיתת הנשמה כמו מי המבול, שחושק יותר ליאבד במי המבול ולא בקליטת התיבה, שיהיה מוסגר שם בבדידות עבודת קונו גם שהיא חיי נצחי, לכך גם התיבה אינה קולטתו, כמו שממשיך על עצמו כך הוא דבוק שם או בקדושה וכו' ודו"ק" עכ"ל ק הזך.

תכלית המורם, שיש שפיר בידינו 'תיבת נח נצחית' מן המוכן, כדי להינצל מן המבול שבכל דור, ובעיקר בדורות קשים של עקבתא דמשיחא, בכל העניינים המדוברים. אלא שצריך שתהיה התיבה קולטתו פנימה אל תוכה, וזאת על ידי שיהיה שייך וחושק בלבו ונפשו פנימה אל קליטת התיבה הרוחנית. שכן רק מי ששייך להיכל המלך נכנס פנימה, אבל זר לא יהין לדרוך רגלו בפלטרין של מלך. ולכן ראוי לאדם להכניס עצמו להיות שייך אל פנימיות התיבה של ישראל, בקישור הנפש אל השבת ואל התורה הקדושה בכל לב, שבכך הכניס את עצמו לתיבת נח הנצחית כמשנ"ת.

לא כן באם ח"ו כל קיום התורה והמצוות נופל כמשא עליו, ומקיימם רק מתוך הכרח, ובלבו פנימה שמח כשיכול להיפטר מהם וכו'. הרי נמצא שבתוכיות לבו חש שאין מקומו האמתי בתיבה זו, ואינה קולטתו מכיון שגם מצידו אינו נקלט שם. שהרי הוא 'כתינוק הבורח מבית הספר' שכתבו התוס' בשבת (קטז). שהיא תחילת הפורענות. והיינו, שלא רק שאינו מוגן מן התיבה כלום, והרי הוא מועד לפורענות מבול שבחוץ. אלא הרי הוא מוסיף עוד פורענות מצד עצמו על פורענות שבחוץ רח"ל. על דרך שאמרו רז"ל (יומא עב:): זכה נעשית לו סם החיים, לא זכה נעשית לו סם המוות, השי"ת יצילנו מזה.

ובזה ניתנה ראש ונשובה ליישוב קושיא שפתחנו בה, מדוע הביא הקב"ה תחילה המבול לעולם, ורק אחר כך התחרט עצמו כביכול שלא להכות את כל חי, מחמת שיצרו של אדם רע מנעוריו.

אך נראה פשוט, שאם מלכתחילה לא היה מביא המבול לעולם, ולא היתה נוצרת 'תיבת נח' למחסה ולמסתור והגנה, אז לא היה שייך בשום פנים לדורות עולם הצלה והגנה מכל בחינות של 'מבול' המתרגשים ובאים לעולם. ובכל דור ודור שמתגבר השפעת הטומאה והסטרא אחרא, והעולם שטוף כמו 'מבול' של מים הזדונים ברוחניות או בגשמיות, לא היה שייך במציאות להינצל מסחיפת מבול כזה. כאשר נתבאר יסודו של 'מבול' שהוא שוטף על כורחו כל הנקרה בדרכו בלא שום הבחנה.

ולפיכך מן ההכרח היה להביא בפעם אחת את המבול מים על העולם לשחת כל בשר, ובזה תבוא המצוה לנח אשר יחד עמה נוצרה עשיית התיבה הנצחית להמציא הגנה ומחסה מכל מיני 'מבול' שיהיו בעולם, שרק מכח מצות 'תיבת נח' נעשתה ונוצרה השפעת התיבה למעלה כמבואר. ולפיכך שפיר רק לאחר שכבר בא המבול ונעשתה ונאצלה התיבה הנדרשת להצלה מאותו מבול, שוב מהשתא כבר אינו נצרך אל המבול, ולפיכך מעתה לא אוסיף עוד לקלל את כל חי, כאשר יצר לב האדם רע מנעוריו, והוא נסחף מעצמו אחר שטף המבול הקשה. והרי ההגנה עומדת ומוכנה עבורו מן המוכן, להינצל משטף אותם מים מאררים, אל תוככי תיבת נח הנצחית, שתהיה למחסה ולמסתור בעת הזעם, שלא יע"זב ממנו חסדו יתברך תמיד בכל דור במתנת חיים מן השמים, מכח התיבה העליונה שהעיד בה הכתוב "כן עשה" הקב"ה תיבת נח למעלה, מקום המפלט לנשמות ישראל לדורות עולם כמבואר.

ויסוד הצלת התיבה הנצחית נעשה מכוחם של ישראל להפוך מידת הדין לרחמים תמיד, כמו שכתב בסה"ק נטע שעשועים (פרשת בראשית) שלכן ברא הקב"ה את העולם מתחילה במידת הדין, ורק לבסוף שיתף מידת הרחמים ומדת הדין, כדי שיוכלו ישראל להפוך דין לרחמים עיין שם. והובאו דברי קדשו בשבת העברה (ס"ג בראשית עי"ש).

ובכן נמצא בסיכום הדברים, שיש כח נצחי בישראל להפוך מידת הדין לרחמים, ולהינצל מחבלו של משיח ומדור המבול, על ידי תיבת נח דלעילא המוכנה לכל איש ישראל להימלט נפשו אליה מכל רעת הדור ברוחניות ובגשמיות, בעניינים המדוברים בשבת ובתורה וגמילות חסדים. שבכך הרי הוא נמצא בעולם אחר לגמרי כמבואר, ואינו מעורב במבול הדור ולא נסחף עמהם. כאשר למדנו מיעקב אבינו ע"ה, שהיה 'יושב אהלים' תמיד, גם בהיותו בשדה. ובכך ניצל מלבן הרשע, שעל אף שעם לבן גרתי תרי"ג מצוות שמרתי, כי היה מובדל ממנו בתכלית, וכמי שחי בעולם אחר לגמרי, מופרש ומובדל מאותו הדור, ובכך הציל את נפשו מרדת שחת.

יעזור השם יתברך שנינצל מכל הדברים הרעים, בדור המבול של עקבתא דמשיחא, ונזכה להכניס עצמנו ולהיקלט בתוככי תיבת נח דלעילא בקדושה. ומהרה נזכה לאורו של משיח, בביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

לקבלת הגליון מידי שבוע למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com